

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 6 mars justerades.

§ 2 Anmälan om faktapromemoria

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2025/26:FPM82 Rådsrekommendation om ett ramverk för vetenskapsdiplomati inom Europeiska unionen *COM(2026) 97* till utbildningsutskottet

§ 3 Anmälan om granskningsrapport

Tredje vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till trafikutskottet:

RiR 2026:7 Trafikavtal – statens insatser för förbättrad tillgänglighet mellan regioner

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2025/26:221 till socialutskottet

2025/26:227 till justitieutskottet

Motioner

2025/26:3946, 3950, 3955 och 3965 till civilutskottet

EU-dokument

COM(2026) 102 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 20 maj*.

§ 5 Svar på interpellation 2025/26:392 om ett reformerat utjämningsystem för att stärka välfärden i Sverige

Anf. 1 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru talman! Eva Lindh har frågat mig om jag avser att agera och lämna fram ett förslag på förnyat utjämningsystem för att stärka likvärdigheten i välfärden i hela landet, hur jag motiverar att regeringen hittills inte presenterat något sammanhållet förslag och när kommuner och regioner kan förvänta sig ett besked.

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet är viktigt för att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommunerna och för regionerna trots skillnader i exempelvis bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Det är viktigt att systemet utvecklas i takt med samhällsutvecklingen och att det inte skapar osunda incitament, till exempel sådana som riskerar att motverka effektivisering, utveckling och tillväxt.

Enligt gällande regler uppdateras årligen utfallet i systemet i stora delar för varje kommun och region, till exempel utifrån utvecklingen av demografi, skattekraft och socioekonomiska faktorer.

Utgjämningskommitténs förslag bereds inom Regeringskansliet. Finansdepartementet har vidare remitterat en promemoria med förslag om ändring av ersättningen för merkostnader för administration i kostnadsutjämnningen för kommuner. Även detta förslag bereds inom Regeringskansliet. Jag kan inte föregå den processen.

Anf. 2 EVA LINDH (S):

Fru talman! Oavsett vem du är och var du bor ska du kunna lita på att samhället finns där, att ditt barn får en bra utbildning, att du får vård när du behöver den och att du får en trygg omsorg när du blir äldre. Det är grunden i den svenska välfärdsmodellen, och det är också grunden i den socialdemokratiska idén om jämlikhet. Men så ser det inte ut i dag.

Just nu befinner sig välfärden i ett tufft läge, och det slår olika hårt. Små kommuner, glesbygdskommuner och kommuner med stora socioekonomiska utmaningar har betydligt sämre förutsättningar än andra. Samtidigt ökar behoven – fler äldre, större kompetensbrist och ökade kostnader. Resultatet blir att barns skolgång, äldres omsorg och människors tillgång till vård riskerar att avgöras av postnummer. Det är inte värdigt ett land som Sverige.

Därför är det kommunala utjämningsystemet så avgörande. Det är ett av de viktigaste verktygen vi har för att hålla ihop vårt land. Det handlar om solidaritet mellan kommuner och mellan människor.

I april 2022, alltså förra mandatperioden, var hela riksdagen överens om att en ny översyn behövdes. Till och med de partier som nu sitter i regeringen var angelägna om att utredningen skulle genomföras. Det visade tydligt att förändringar behövs för att säkerställa likvärdiga förutsättningar. Vi kanske inte var helt överens om grunden till det, men vi drev på för att de likvärdiga förutsättningarna skulle vara bärande i den här utredningen.

I juli 2024 överlämnades slutbetänkandet till regeringen. Förslagen har varit på remiss. Allt underlag finns. Men inget händer. Den proposition som kommuner och regioner väntat på finns inte med i regeringens plane-

ring, och den deadline som hela processen arbetade mot – ett genomförande från den 1 januari 2026 – har redan passerat.

Fru talman! Jag hoppades ändå på att få ett svar. Det är inte första gången som jag och civilministern debatterar den här frågan. Jag känner mig som en budbärare för ganska många kommuner och regioner men faktiskt inte bara för dem. Människor som bor ute i landet undrar vad som händer. Jag har inte fått mycket till svar. Det svar som har kommit i dag tackar jag naturligtvis för, men det är nog det mest intetsägende svar jag fått. Det säger bara att det arbetas, men det säger inte när, inte hur, inte varför.

Det är precis som statsrådet säger: Man har gett ett förslag, som civilministern har argumenterat för. Han vill ha kommunsammanslagningar.

Jag vill lyfta fram en kommun som ett exempel. Jag är från Östergötland – det brukar höras. En av kommunerna i södra Östergötland heter Ydre kommun. Det är en av Sveriges minsta kommuner. De har reagerat; de har skrivit en skrivelse till alla riksdagsledamöter och till statsrådet i vilken alla civilsamhällesorganisationer och näringslivet säger: Gör inte det här! Vi behöver mer resurser, inte en kommunsammanslagning.

Anf. 3 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru talman! Jag ska faktiskt till en av de här mindre kommunerna i Östergötland i morgon bitti – till Ödeshög, som är en annan liten kommun i Östergötland.

Nu är inte det här en debatt om kommunsammanslagningar. Den har jag hemskt gärna vid ett annat tillfälle. Men vi ska inte tvångssammanslå några kommuner. Vill Ydre fortsätta vara en egen kommun får man vara det. Man går därmed miste om storskalighetsfördelar, tror jag, men det är en annan debatt.

Jag förstår att det här svaret kan uppfattas som lite tråkigt och intetsägende, för det är lite tråkigt och intetsägende i den meningen att vi inte har några nya besked att ge sedan de föregående interpellationsdebatterna. Frågan bereds fortfarande, och därför finns inga besked om när och hur det här förslaget eventuellt ska läggas fram. Att det inte finns beror på att frågan fortfarande bereds och att det inte finns ett färdigt förslag från Regeringskansliet.

Det är mycket riktigt att vi har ett färdigt kommittéförslag om att kompensera gleshet snarare än litenhet i kommunstrukturen. Det har varit ute på remiss, och sedan har vi skickat ut ytterligare en promemoria utifrån det. Den var färdigremitterad i februari, det vill säga förra månaden, och sedan dess har inte regeringen lagt fram något konkret förslag. Det finns fortfarande en teoretisk möjlighet att lägga fram en proposition, men i och med att den ännu inte finns med på propositionslistan ska man inte ha för stora förväntningar på det. Jag tycker inte heller att man som kommun ska räkna med att det införs ett nytt system från nästa årsskifte.

Jag vill ändå säga att resultaten i kommunsektorn nu förbättras. Det är en rejäl förbättring 2025 jämfört med 2024 – kommunsektorn beräknas ha gått 40 miljarder kronor plus 2025. Det gäller även de mindre kommunerna, vill jag säga. Det är inte bara ett storstadsfenomen att ekonomin går bättre, utan det gör den också i mindre kommuner. Sedan finns det enskilda exempel där det inte går lika bra; så är det absolut. Men på totalen går alltså kommunsektorn nu 40 miljarder plus. Det beror på tillskott av både

riktade och generella statsbidrag från regeringen. Men inte minst beror det på den nedtryckta inflationen, vilket har haft en otroligt stor effekt på kommunsektorn.

Vi ser också en ökad aktivitet i ekonomin. Vi ser nu för sjunde månaden i rad – tror jag att det är – färre inskrivna på Arbetsförmedlingen. Detta betyder också väldigt mycket för kommunsektorn. Jag tycker att det är ett glädjande besked och ett glädjande tecken att ekonomin nu ser allt bättre ut.

Vad gäller själva utjämningsystemet uppdateras det med de parametrar som finns även om vi inte ändrar på det här och nu. Siffrorna i detta uppdateras, vilket gör att de som har de största behoven av kostnadsutjämnning får uppdateringar varje år även med det system som finns i dag. Sedan får vi se om regeringen utifrån det kommittéförslag som nu finns kommer att gå vidare med ett nytt system eller inte. Hittills finns dock inga sådana besked, och jag har inte mer besked än så att ge i den här frågan.

Anf. 4 EVA LINDH (S):

Fru talman! Det är faktiskt ganska upprörande att vi har tre förlorade år för Sverige då arbetslösheten har ökat dramatiskt och resurserna till välfärden har minskat. Det är faktiskt så att kommunerna och regionerna fått mycket mindre resurser till att bedriva den välfärd som så väl behövs i hela landet. Det är bristfälligt och otillräckligt stöd till hela välfärden, och dessutom har man tagit bort det särskilda stöd till just de kommuner vi pratar om i gles- och landsbygd. Man drog bara bort det.

Det finns inga besked om en förbättrad och mer jämlik kostnadsutjämnning så att hela Sverige får tillgång till en bra välfärd. Och sedan kommer – som ett hån mot många av de kommuner som kämpar allra hårdast – ett litet utdrag ur utredningen, som innebär en försämring för många av de små kommuner som kämpar allra mest. Jag kan inte se annat än att man faktiskt sviker kommuner, och naturligtvis också människor, i gles- och landsbygd. Jag blir upprörd av det. Jag tycker att människor ute på landsbygden förtjänar bättre välfärd.

Jag har inte hört ett enda argument gällande varför man inte har gjort mer för att förbättra välfärden i hela Sverige. Jag förstår det inte. Det som sägs ibland är att man behöver effektivisera, men vi ser snarare tvärtom att många av de små kommunerna i gles- och landsbygd är extremt effektiva. De bedriver en mycket bättre välfärd än vad man skulle kunna tro med de bristande resurser de har därför att de hittar många sätt att försöka effektivisera.

Trots detta struntar man i befolkningen i gles- och landsbygd – jag tycker verkligen att man gör det. Välfärden är inte viktig bara för människor i större kommuner och i större regioner utan också i små regioner och i små kommuner.

I grunden handlar det faktiskt om vilken riktning man vill ha i Sverige. Vill man att hela Sverige ska kunna leva och utvecklas måste man ju se till att ta fram reformer och förslag för att göra det bättre för hela Sverige. Det handlar både om ett bättre utjämningsystem och om mer resurser till kommuner och regioner.

Sammantaget med andra frågor, som vi inte ska diskutera här men som handlar om att man har dragit bort till exempel servicekontor och andra insatser för att näringslivet ska blomstra och leva i andra delar av landet, tror jag att det här riskerar att förstöra tilliten. Jag tror inte att statsrådet egentligen vill det. Jag hoppas och tror att vi verkligen vill ha ett land som håller ihop och där alla har goda förutsättningar för att leva också i gles- och landsbygd.

Jag tycker att statsrådet borde kunna ge mer besked. Nu har vi hört att det inte kommer något i år – så verkar det ju – men varför?

Anf. 5 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru talman! När det gäller det sista är vi helt överens. Man ska kunna leva, verka och bo i hela landet. Jag får verkligen säga att den här regeringen till skillnad från den föregående har ökat förutsättningarna för just detta.

Ta bara drivmedelspriserna som exempel. Innan kriget nu blossade upp i Mellanöstern på nytt kunde vi se drivmedelspriser som nästan halverats jämfört med när Tidöpartierna tog över regeringsmakten. I går kunde ett nytt beredskapssjukhus presenteras, och detta kanske kommer att kunna rädda ett av alla de nedläggningshotade sjukhusen runt om i landet – ofta har de S-styrda regionråd. Det är bara ett exempel, och jag kan nämna många fler. Min kollega Peter Kullgren som är landsbygdsminister och som ska ta vid efter mig i debatten kommer att kunna ge väldigt många andra exempel på detta och på den politik vi bedriver för beredskapsfrågor och annat för att skapa likvärdiga villkor runt om i landet.

Det här är Socialdemokraternas lp-skiva om tre förlorade år som går på repeat; det är inte tre förlorade år. Regeringen har tagit ansvar under mandatperioden för att reda upp den oreda som gällde efter åtta år med S-styre.

Regeringen var trött på samhällsutvecklingen hösten 2022, och man ville ha en ny riktning för Sverige. Vi har gett Sverige en ny riktning, och vi ser nu resultat på område efter område. Det är otroligt många leveranser från den här regeringen. Vi ser också att detta rent opinionsmässigt börjar ge utdelning i ett ökat förtroende och ett ökat opinionsstöd för regeringspartierna.

Det är helt enkelt inte sant när man säger att regeringen inte har gett resurser till välfärden. De två första budgetarna vi lade fram var BP 23 och BP 24. En tredjedel av reformutrymmet i den första budgeten gick till kommuner och regioner, och 40 procent av reformutrymmet i den andra budgeten gick till att säkerställa att just välfärden inte skulle drabbas orimligt mycket i den tid vi då levde i, med både lågkonjunktur och hög inflation.

Vi ser nu hur våra mycket strategiskt riktade insatser mot vårdsektorn gör att vårdköerna minskar och i dag är 28 procent lägre än när väljarna gav oss sitt förtroende hösten 2022.

När det gäller tillväxtpolitiken, vilket är den absolut viktigaste faktorn för kommunernas ekonomi – att vi har tillväxt i ekonomin och fler arbetade timmar – har vi gått från botten i tillväxtligan när vi tog över regeringsmakten till att nu ligga i toppen. Vi har också blivit utnämnda till världens

näst mest innovativa land. Man säger att det är tre förlorade år, men jag tycker att det är en retorik som verkligen ekar tomt.

Apropå att kommunerna ska kunna jobba mer effektivt stöder vi kommunerna i form av både en digitaliseringsstrategi och en AI-strategi. Vi håller nu på att jobba fram en AI-verkstad för att kommuner, regioner och hela den offentliga sektorn ska kunna ha breddning för och kunna skala upp innovationer och AI-lösningar som kan effektivisera arbetsprocesser och sänka kostnaderna.

Vi stöder kommunerna med en färdplan för offentlig upphandling, för om vi kan effektivisera upphandlingen med bara några procent betyder det mångmiljardbelopp för kommunsektorn. Vi har därtill gett pengar till en effektiviseringsdelegation till regionerna, där man kan få stöd för investeringar som på sikt sänker de löpande kostnaderna.

Vi har en regiongranskningsfunktion för att öka stödet till regionerna för att de ska kunna ha en mer effektiv ekonomistyrning. Vi stärker de mindre kommunernas kapacitet genom ett särskilt stöd till just kapacitetsanalyser för att man ska klara den långsiktiga finansieringen. Vi har också gett Statskontoret i uppdrag att komma med förslag på regelförenklingar, eftersom vi vet att detta tynger många kommuner och regioner.

Jag tycker att det ekar väldigt tomt i den retorik som Eva Lindh för – och som är lite utanför ämnet för interpellationen, kan jag lägga till.

Anf. 6 EVA LINDH (S):

Fru talman! Jag måste ändå svara på detta. Det är tre förlorade år därför att tillväxten har varit i EU:s bottenliga och därför att arbetslösheten är rekordhög. Om Sverige hade presterat åtminstone som i de jämförbara länderna i EU hade vi inte haft den här ökande arbetslösheten. Vi hade haft mer resurser till att exempelvis stärka välfärden i hela landet – också i storstadskommuner.

Civilministern ger exempel och säger att det nu finns beredskapspengar till nedläggningshotade sjukhus. Ja, det finns ju ett skäl till att de är nedläggningshotade, nämligen att man inte har gett tillräckliga resurser. Inflationen drabbade inte bara enskilda personer utan också kommuner, och det finns även andra skäl. Man har inte gett kommuner och regioner tillräckligt med resurser för att klara välfärden på det sätt som åtminstone vi i Socialdemokraterna har ambitionen att göra, det vill säga se till att välfärden är bra i hela landet.

Drivmedelspriserna kommer upp varje gång; det känns som att det är det enda bärande argumentet. Ja, de var höga – på grund av världsmarknaden. Men jag ska inte gå in på det, utan det här ska handla om att jag tycker att det är helt orimligt att inte ge små kommuner i gles- och landsbygd och socioekonomiskt utsatta kommuner de resurser som krävs för att vi ska klara att leverera en bra välfärd i hela landet. I beslut efter beslut har man i stället försvårat för de här kommunerna. De har inte bara fått mindre pengar totalt utan också mindre pengar eftersom regeringen har beslutat att ta bort de extra resurser de hade i början av mandatperioden.

Jag tycker inte att detta är värdigt. Vi socialdemokrater kommer att fortsätta arbeta för att stärka välfärden i hela landet.

Anf. 7 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru talman! Jag tycker att Eva Lindh försä sig lite när hon valde tempus. Hon sa nämligen att Sverige *har varit* i EU:s bottenliga när det gäller tillväxten. Ja, så är det ju, men vi har tagit oss ur den bottenstriden och är nu i stället i toppstriden. Det är det som har hänt under dessa tre och ett halvt år: Vi har tagit oss från botten till toppen. Det är fantastiskt, och det visar att regeringens politik har gett effekt. Det kommer att spela väldigt stor roll för just kommunsektorn.

Trots Eva Lindhs inlägg finns det all anledning att påminna om att kommunsektorn går mycket bättre nu. Kommunsektorn har tuffa år bakom sig men förväntas nu redovisa ett överskott på totalt 40 miljarder kronor för 2025. Jag tycker att det är en fantastisk framgång. Vi har visat att vi under de tuffaste åren verkligen har prioriterat kommunsektorn när vi har gjort våra budgetsatsningar – för att sedan, i de två senaste budgetarna, växla över till att prioritera hushållen. Det var nämligen deras tur, och det kommer dessutom att få igång ekonomin och tillväxten samt öka antalet arbetade timmar, vilket i sin tur kommer att spela stor roll för kommunsektorns ekonomi.

Eva Lindh får det att framstå som att det skiljer otroligt mellan oppositionens och regeringens budget, men det är på promillenivå. Socialdemokraternas föreslagna ökning till kommunsektorn med 6 miljarder kronor utgör ett par promille av kommunernas totala ekonomi, och det är inte där skillnaden mellan en raserad och en upprätthållen välfärd ligger. Skillnaden ligger i stället i att bedriva en tillväxtvänlig politik som gör att fler människor betalar kommunalskatt. Det är den viktiga frågan, för det är det som kommer att säkerställa kommunernas ekonomi och därmed välfärden framöver.

Jag tackar för denna debatt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2025/26:387 om jakt och fiske på statlig mark

Anf. 8 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Elsa Widding har frågat mig om jag har gjort någon analys av konsekvenserna för miljön kopplat till en eventuell överbetning inom stora landområden i Sverige och vad effekterna skulle bli för miljön om ytterligare områden utnyttjas för storskalig rennärning. Vidare har Elsa Widding frågat mig på vilken grund jag och regeringen har fattat vårt beslut samt om jag och regeringen har beaktat 1 kap. 9 § regeringsformen, om likabehandlingsprincipen, i vårt beslut. Slutligen har Elsa Widding frågat mig om jag och regeringen gjort någon analys av konsekvenserna av vårt beslut.

Det övergripande målet för samepolitiken (prop. 2000/01:1 utgiftsområde 23 avsnitt 7.3, bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86) ligger fast, fru talman. Det gör även miljökvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö. Rennärningen ska enligt 65 a § rennäringslagen (1971:437) bedrivas med bevarande av naturbetesmarkernas långsiktiga produktionsförmåga så att dessa

Prot. 2025/26:99

27 mars

Svar på
interpellationer

ger en uthålligt god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Således har rennäringen, liksom andra areella näringar, miljömål att förhålla sig till.

I miljöbalken finns bestämmelser om att tillstånd krävs för vissa verksamheter och åtgärder. På motsvarande sätt som för jord- och skogsbruket får Sametinget efter samråd enligt 10 § rennäringsförordningen (1993:384) meddela föreskrifter om rennäringens hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. Om det behövs för att sådana föreskrifter ska efterlevas får länsstyrelsen meddela förelägganden eller förbud.

Fru talman! Området där renskötsel får bedrivas regleras i 3 § rennäringslagen. Det är länsstyrelsen som enligt 15 § samma lag bestämmer det högsta antalet renar som får hållas på bete inom en samebys betesområde. Länsstyrelsens beslut bör enligt förarbetena (prop. 1992/93:32) utgå från en inventering av renbetet och uppgifter om hur många renar som tidigare betat inom samebyns område samt djurens ålder och vikt.

I sitt beslut ska länsstyrelsen ta hänsyn till andra intressen, såsom att även andra näringar ska kunna bedrivas i området samt djurskyddet och naturvården. Vidare kan länsstyrelsen förordna om inskränkning i betesrätten om det behövs för att bevara renbetet eller annars främja renskötseln. Även här får länsstyrelsen göra en avvägning mellan samebyns intressen och andra hänsyn, där alltså naturvården ingår.

I avvägningen får också beaktas om det högsta antalet renar medför skada eller olägenhet för markägaren eller någon annan. Även samebyns eget intresse av att kunna behålla sitt tillåtna renantal över tid får beaktas. Om en sameby skulle bryta mot länsstyrelsens beslut om högsta renantal eller förordnande om inskränkning i betesrätten får länsstyrelsen vid vite förelägga samebyn att följa beslutet. Ett föreläggande om att minska antalet renar får i förekommande fall även riktas mot en medlem som inte följer samebyns beslut om hur många renar medlemmen högst får inneha.

Vad Elsa Widding lyfter om behovet av en analys av renbetets konsekvenser för miljön omfattas således redan av Sametingets och länsstyrelsernas uppdrag, fru talman. Regeringen har inga planer på att utvidga området där renskötsel får bedrivas. Det står inte helt klart för mig vilket beslut Elsa Widding menar att jag och regeringen har fattat, fru talman. Jag har därför svårt att besvara frågan om jag och regeringen beaktat kravet på likabehandling 1 kap. 9 § regeringsformen i vårt beslut. Samma sak gäller frågan om jag och regeringen gjort någon konsekvensanalys av beslutet.

Anf. 9 ELSA WIDDING (-):

Fru talman! Det var väldigt mycket om länsstyrelserna och mycket paragrafer. En liten poäng är dock att länsstyrelsernas rennäringssdelegationer, som beslutar i de här frågorna, såvitt jag vet består av politiker, tjänstemän och renägande sameer. Där finns inte en enda representant från andra minoritetsfolk i fjällen. Det verkar nästan som om regeringen här låtsas som att de inte finns – inte mycket till likabehandling här inte!

Om kraven från de fem samebyarna hörsammas i rätten kommer det att innebära ännu större ekonomisk och politisk makt till berörda personer med tillhörande företag. Samtidigt blir den övriga befolkningen, inte bara minoritetsfolken i fjällen, andra klassens medborgare i sitt eget land.

Fru talman! Vi pratar här om att ett fåtal personer, cirka 3 000, och deras stora rendriftsföretag ska få utöva enormt stor makt över en koncentration av land och vatten. Det är den utveckling som nu är på gång i och med de pågående rättsprocesser där de fem aktuella samebyarna stämmer svenska staten. Det är väldigt viktigt att ungdomarna på läktaren, och alla andra svenskar, känner till det här. Det är också bra om regeringen inser att samebyarnas stämning av staten är helt huvudlös.

Diskrimineringen av andra folk och historiska brukare i Kiruna och Gällivare kommun är redan omfattande. Där kör rendriftsföretagen enligt helt egna regelverk i stället för att hålla sig till lagar och regler. Det framstår som alltmer uppenbart att de invandrade samesläkterna med sina enormt stora renhjordar inte passar in i det svenska landskapet. Det här rendriftssättet passade däremot väldigt bra i de glest befolkade områden i Ryssland och norra Finland som de renägande samer som nu ägnar sig åt stordriftsrennäring i Sverige kommer från.

Den nya utredningen om rennärlagsstiftningen kommer inte att lösa detta mycket svåra lagstiftningsproblem. I den nya utredningen utelämnar man helt problematiken för de svenska minoritetsfolken i Sverige – alla de som i dag blir överkörda. Allt handlar i stället om att tillgodose de invandrade samernas intressen. Det rör sig om samer som kör stordriftsrennäring på andra folks bekostnad. Sametinget är för övrigt en icke-fungerande statlig myndighet som Riksrevisionen har kritiserat hårt för korruption och myndighetsmissbruk.

Jag hoppas att regeringen förstår att Sverige är alldeles för litet till ytan för den här extensiva stordriften med ibland tusentals renar per renägare. Detta leder till en kraftig överbetning av renlavsmarkerna i fjäll- och skogsmark. Överbetningen får till följd att den naturliga marknära mångfalden förstörs.

Statens positiva särbehandling av de samiska renägarna började för 170 år sedan med den första rennärlagen. De egentliga problemen uppstod när samer kom in från Ryssland, Finland och Norge under 1800-talet och fram till 1920-talet och började med rendrift i större skala, vilket var helt nytt för Sverige.

Den tidigare formen av rennäring bedrevs av samer, kväner, torne-dalingar och andra fjällfolk – alltså av alla dem som regeringen i dag väljer att diskriminera till förmån för de invandrade samer, från bland annat Ryssland, som kör stordriftsrennäring. Den nya formen av rennäring bestod av stora renhjordar som skövlade fjällen på renlav så att den biologiska mångfalden reducerades. Överbetningen i områdena kring Karesuando och Jukkasjärvi ledde till konflikter med de bofasta som i sin tur ledde till den så kallade tvångsförflyttningen – därav de invandrade samegruppernas flytt söderut.

Anf. 10 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Antalet renar i Sverige fortsätter att minska. Det kan finnas många orsaker till det. En av dem kan vara minskad tillgång till bete. Klimatförändringar kan orsaka sämre betesförhållanden samt brist på reservbete och lavskogar.

Sametinget tog redan 2017 fram en handlingsplan för klimatanpassning. Under 2018–2023 tog tolv samebyar fram egna klimat- och sårbar-

hetsanalyser samt handlingsplaner för anpassning. Denna anpassning kräver fortsatt kompetensutveckling hos andra aktörer utöver samebyarna. Dialog och samarbete med Sametinget och övriga berörda myndigheter, som Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket, är också viktiga delar i det här arbetet.

Renbruksplaner är samebyarnas eget verktyg för att beskriva sin markanvändning. Regeringen har anslagit medel i syfte att utveckla planerna så att de ska kunna ge en bättre överblick över tillgången på betesområden som är lämpliga för rennäringen. Som en del i utvecklingen av renbruksplanerna sker arbete med lavininventering. Under sommaren 2025 anordnade Sametinget två utbildningar för samebyar i skogs- och lavininventering. Man har också tillsammans med forskare vid SLU tagit fram lavindikatorer för två tidsperioder.

De båda kartorna gör det möjligt för markanvändare att studera hur tillgången på marklav har förändrats sedan 80-talet. De kan användas som dialog-, planerings- och kunskapsunderlag i ärenden kopplade till markanvändning.

Regeringen bedömer att renskötseln bidrar till att upprätthålla fjällets karaktär av ett betespräglat och storslaget landskap, vilket är viktigt för att uppnå miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö. Renen levererar ekosystemtjänster genom att den betar och underhåller växtlighet, allt från örter och gräs till lavar. Den bidrar också till svenskt miljö- och naturvårdsarbete genom att vara en indikator för det sammanhållna landskapets tillstånd och de ekosystem som den verkar inom.

Det är Sametinget som enligt 7 § rennärlagslagen fördelar renbetesmarkerna mellan samebyarna. Som jag tidigare nämnde är det länsstyrelserna som bestämmer det högsta antalet renar som får hållas på bete inom en samebys område.

Berörda länsstyrelser arbetade förra året med tillsyn av samebyarnas renantal. Länsstyrelsen i Norrbotten rapporterade att många samebyar hade låga renantal. Länsstyrelsen i Västerbotten informerade om att det samlade renantalet i länet höll sig under det högsta tillåtna antalet. Länsstyrelsen i Jämtland har utfärdat förelägganden om att minska renantalet i två av länets elva samebyar. Att samebyarna skulle överskrida det högsta tillåtna renantalet på ett sådant sätt att renarna skulle orsaka den överbetning som påstås förekomma ser jag inga direkta bevis för.

Anf. 11 ELSA WIDDING (-):

Fru talman! Jag förstår att ministern här hänvisade till ett korrupt sameeting. På vissa håll i fjällen finns inte en tillstymmelse till renlav – punkt slut.

Att rennäringen skulle vara miljövänlig är en myt som äldre tiders renskötare inte själva skapade, utan det är precis tvärtom. Så här skrev adjunkt Torkel Tomasson vid de svenska lapparnas landsmöte i Östersund redan 1918: Det märkliga med renskötseln är emellertid att ju längre man brukar och utnyttjar ett område, desto mer improduktivt blir detta – till sist blir det nästan värdelöst.

Precis som statsrådet sa här blir renarna väldigt små. Redan 1918 borde staten ha insett hur rennäringen bryter mot miljöbalken.

Fru talman! Det är inte värdigt en demokrati att behandla den egentliga ursprungsbefolkningen längst i norr – kväner, tornedalingar, lantalaiset och övriga fjällfolk – som andra klassens medborgare. Det är inte heller värdigt en riktig demokrati att ge en sent ankommande näring som den extensiva och storskaliga rennäringen, som inte ens passar i Sverige, exklusiva rättigheter på de egentliga ursprungsfolkens bekostnad. Hur är det ens möjligt?

Man kan också undra vad som är syftet med den historieförfälskning som regeringen systematiskt stöder. Förklara gärna det för svenska folket!

Ministern är ytterst ansvarig för att renägande samer tillåts ta allt större marker i anspråk och för att detta tillåts ske på den ursprungliga befolkningens och markägarnas bekostnad. Privatägda skogsfastigheter nyttjas i dag både som renbete och för jakt och fiske av renägande samer. Varför tillåts de här renägarna bryta mot allt vad äganderätten heter?

Värdet av marker som gränsar till renbeteslandet sjunker. Värdet av markerna blir betydligt lägre för markägaren på grund av intrånget från renägarna och deras stöd i lagen, där rennäringen kallas ett riksintresse. Svenska statens agerande gynnar alltså de invandrade samerna på ursprungsbefolkningens bekostnad.

Staten har tillskansat sig egendomar från lantalaiset, kväner och fjällbygdens folk och förnekat dem deras historiska rätt till sitt eget land. Hur ska vi förstå det här kulturmordet? De gamla fjällsamebyarna var betydligt mindre än de nuvarande fjällsamebyarna. Studera gärna Vapstensmålet i Lycksele tingsrätt! Vapstens lappby drev en så kallad intensiv renskötsel med halvtama renar. På 1920-talet invandrade en stor mängd samer norrifrån till Sverige, och de ägnade sig i stället åt stordrift. Vad hände då? Jo, då trängdes de gamla familjerna i Vapstens lappby bort. Det var så det gick till.

Här har vi alltså grundorsaken till att stordriftsföretagarna har omättliga behov av landområden och via nuvarande lag, där det talas om rennäringen som ett riksintresse, motarbetar all samhällsutveckling i fjällen. Detta har lett till ett odemokratiskt samhälle där de invandrade samerna har fått alldeles för stor makt att styra över samhällsutvecklingen, speciellt i Norrbottens och Västerbottens län. Renägarna och deras personal flyter som något slags adel över lagar och regler. Den dubbelregistrerade älgjakten i Norrbotten är bara ett exempel.

Det är upprörande att en liten samisk renägargrupp stämmer den svenska staten för att få bättre rätt till land och vatten i det svenska fjällområdet. Vad tror man egentligen, och var finns rättvisan i det här?

Att rennäringen är miljövänlig är verkligen en myt.

Anf. 12 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Elsa Widding påstår att regeringen stöder urfolksstatusen för de samer som anlände till Sverige under 1800- och 1900-talet. Det är historiskt felaktigt att framställa samerna som en grupp som anlände till Sverige under denna period. Samerna erhöll ju status som urfolk 1977, då riksdagen fattade beslut om detta. Det är alltså inte ett beslut som har fattats av den sittande regeringen utan ett erkännande som vilar på bred parlamentarisk förankring i riksdagen och som grundar sig på historiska, juridiska och folkrättsliga bedömningar.

Det regeringen dock faktiskt avser att fatta beslut om är att tillsätta en ny utredning av rennäringslagstiftningen. Syftet med den nya utredningen är att arbeta fram förslag som har bred förankring, och detta arbete pågår nu i Regeringskansliet.

Avseende de fem samebyarnas stämningar mot staten, som Elsa Widding nämner i frågan, kan jag konstatera att det är komplicerade frågor som domstolarna nu har att ta ställning till. Regeringen följer löpande myndigheternas arbete, och jag utgår från och har förtroende för att Justitiekanslern gör sitt yttersta för att på ett objektivt sätt hävda statens rätt i alla mål där staten är part.

Grundlagsbestämmelserna, som Elsa Widding också lyfte fram, i 1 kap. 9 § regeringsformen gäller även domstolarna, det vill säga att allas likhet inför lagen ska beaktas samt att saklighet och opartiskhet ska iakttagas.

Jag kan inte gå in närmare på det enskilda fallet eftersom det rör sig om pågående rättsprocesser.

Anf. 13 ELSA WIDDING (-):

Fru talman! Det är vi alla som är staten i Sverige. Det är alltså från oss alla som dessa till Sverige invandrade renägare och samebyar som bedriver storskalig rendrift vill ta det aktuella området i besittning. Den här frågan handlar om demokratin i samhället. Är vi för eller mot demokrati? Är vi för eller mot parallella rättssystem? Det handlar inte om att ställa folkgrupper mot varandra. Det är en irrelevant bortförklaring, en efterhandskonstruktion eller rätt och slätt historieförfälskning.

Det här handlar om rättsstatens principer. Svensk grundlag ska bygga på alla medborgares lika rätt. Svenska staten ska därför äga och förvalta det svenska fjällområdet. Kväner, lantalaiset, tornedalingar ska i lag erkännas vara urfolk och urbefolkning i Sverige eftersom det är precis vad de är, oavsett vad man tyckte 1977. Statsbidragen till de olika ursprungsbefolkningarna i Sverige ska fördelas lika.

Rennäringslagen och riksintresse rennärning måste därför avskaffas. Detta skrävåsen med rak koppling till rätten att äga och driva rennärning och med kravet att tillhöra en sameby måste upphöra. Rendriftsföretag ska i lagstiftningen regleras som all annan företagsform. Alla markägare ska givetvis inneha rätten till att äga och driva rennärning ovan och väster om odlingsgränsen. Alla ska ha samma rätt till land och vatten ovan och väster om odlingsgränsen på all statlig mark, avseende jakt och fiske.

Jag hoppas verkligen att statsrådet och regeringen håller med om detta. Allt annat vore mycket märkligt.

Anf. 14 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! En saklig debatt om samers rättigheter, miljöfrågor relaterade till renskötsel och möjligheten för alla att jaga och fiska på statlig mark är välbehövlig. Men en sådan debatt måste vila på faktiska förhållanden och inte konstruerade påståenden om regeringsbeslut. Framöver skulle det underlätta om interpellanten inkluderar tydliga referenser till faktiska beslut som hon önskar debattera. Först då möjliggörs en seriös debatt och ett ansvarsfullt svar från både mig och regeringen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 15 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Tomas Kronståhl har frågat mig vilka generella åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa en förutsägbar och rättssäker hantering av jakttider, hur jag avser att stärka dialogen mellan regeringen, ansvariga myndigheter och berörda aktörer, såsom jägarorganisationerna, och om jag är beredd att inom mitt ansvarsområde se över styrningen av Naturvårdsverket.

Fru talman! Det är för mig av central betydelse att besluten om jakttider grundas på tillgänglig vetenskaplig kunskap, att beslutsprocesserna är transparenta och att tillämpningen är enhetlig och rättssäker.

Regeringen ändrade 2 § jaktförordningen (1987:905) under 2018 och gav Naturvårdsverket ansvaret att minst vart sjätte år se över de jakttider som regleras i förordningen. Den första översynen skedde 2019–2020, och regeringen fattade utifrån underlaget beslut om nya jakttider 2021.

Nästa förslag till justerade jakttider ska Naturvårdsverket överlämna till regeringen senast i juni 2026. Översynen omfattar bland annat jakttiderna för allmän jakt, skyddsjakt på enskilda initiativ och licensjakt, tid på dygnet olika viltslag får jagas, tider för hundanvändning vid jakt och jaktträning med hund.

Naturvårdsverket påbörjade arbetet med översynen 2024 och har inför arbetet med den tagit fram riktlinjer för utformning av jakttider. Det handlar bland annat om biologiska ramar, såsom en arts parnings- och uppfödningssperiod, och legala ramar, såsom förordningar och internationella överenskommelser som Sverige förbundit sig till, vilket bland annat innebär de direktiv som beslutats inom EU.

Naturvårdsverket har för arbetet en beredningsgrupp som består av representanter för Birdlife, Jägarnas Riksförbund, Lantbrukarnas Riksförbund, länsstyrelserna, Skogsindustrierna, Skogsstyrelsen, Svenska Jägareförbundet och Naturskyddsföreningen. Gruppen har ett ansvar att inhämta och lämna förslag på ändringar av jakttiderna till Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket skickade ut ett preliminärt förslag på remiss den 15 december, och sista dag för att lämna synpunkter var den 16 februari i år. Naturvårdsverket har ännu inte överlämnat något förslag till regeringen.

När det gäller frågan om att stärka dialogen mellan regeringen, ansvariga myndigheter och berörda aktörer, såsom jägarorganisationerna, vill jag understryka att dialog och samråd utgör en integrerad del av berednings- och beslutsprocesserna.

Avslutningsvis vill jag påpeka att regeringen ännu inte har fått in Naturvårdsverkets slutliga förslag på jakttider där myndigheten har tagit hänsyn till inkomna remissynpunkter. Regeringen följer kontinuerligt upp myndigheternas arbete, bland annat genom återrapportering och dialog inom ramen för den ordinarie myndighetsstyrningen. Regeringen prövar fortlöpande behovet av att utveckla myndighetsstyrningen.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 16 TOMAS KRONSTÅHL (S):

Fru talman! Jag tackar minister Kullgren för svaret.

Det är positivt att regeringen ännu inte har fått förslaget från Naturvårdsverket, för då har jag ju möjlighet att påverka det.

Låt mig ge en liten bakgrund. Sverige har en lång tradition av ansvarsfull jakt och viltförvaltning. Den bygger på kunskap, lokal förankring och en balans mellan brukande och bevarande. Jägarna är en central del av detta arbete, inte minst genom sitt bidrag till viltövervakning, trafiksäkerhet och biologisk mångfald.

Precis som ministern sa har Naturvårdsverket till uppgift att en gång vart sjätte år se över våra jakttider. Det har tyvärr vid årets hantering väckt stor oro. Kritiken har varit omfattande, inte minst från Svenska Jägarförbundet, som menar att processen präglats av bristande dialog, otydlighet och sena besked. Även andra aktörer inom viltförvaltningen har lyft liknande synpunkter.

Beslut om jakttider är inte en teknikalitet, utan det är avgörande för planering, etik och förtroende. När beslut dröjer eller upplevs som godtyckliga riskerar det att undergräva tilliten till hela förvaltningssystemet. Det slår särskilt hårt mot jägare och markägare som vill ha och behöver långsiktiga spelregler.

Myndigheten Naturvårdsverket har ett stort ansvar i detta arbete, men det yttersta ansvaret vilar som alltid på regeringen. Det är regeringens uppgift att säkerställa att myndigheterna har tydliga uppdrag och tillräckliga resurser och att beslutsprocesserna fungerar.

Vi socialdemokrater värnar en kunskapsbaserad och lokalt förankrad viltförvaltning. Det innebär att de som berörs också ska ges reella möjligheter till inflytande. Det innebär också att beslut ska fattas i tid och med god framförhållning.

Fru talman! Om vi fortsatt ska kunna hävda att vi har en viltförvaltning som i realiteten bygger på lokal förankring hos både markägare och jägare är det alldeles avgörande att betydligt större hänsyn tas till både vad jägarorganisationerna och vad de enskilda jägarna tycker och upplever.

Naturvårdsverkets förslag vittnar tyvärr i många stycken om raka motsatsen. I förslaget till nya jakttider har Naturvårdsverket enligt flera olika föreningar, organisationer och sakkunniga varken efterfrågat eller lyssnat på vad jägarorganisationerna har för åsikter och argument. Förslaget på nya jakttider vittnar om att Naturvårdsverkets fokus helt har legat på att underlätta möjligheterna till att kraftigt minska framför allt klövviltstammarna – och detta utan hänsyn till vare sig etiska jaktregler eller stammarnas storlek. I flera fall tas det inte heller särskild hänsyn till deras möjlighet till reproduktion.

Fru talman! Jag anser att jakten och dess traditioner utgör en viktig folkrörelse och tradition i den svenska kulturen. Vi socialdemokrater vill värna och bevara denna hos folket så etablerade tradition. Men – och detta är viktigt – om inte ens våra myndigheter värnar viltet och dess levnadsvillkor utan endast fokuserar på minskade betesskador eller skogsbolagens strävan efter ett minimum av klövvilt till varje pris kommer denna vilja och önskan att bli mycket svår att tillgodose.

Mot denna bakgrund vill jag ställa ett par frågor till ministern. Min första fråga är: När tänker regeringen fatta beslut i detta ärende – före eller efter valet? Det kan vara viktigt, beroende på om regeringen ska hinna återremittera ärendet eller inte. Min andra fråga är: Tänker ministern och regeringen även ta hänsyn till de intressen som jägarorganisationerna framför i denna fråga?

Prot. 2025/26:99
27 mars

Svar på
interpellationer

Anf. 17 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Jag tror att det skulle vara enkelt för Tomas Kronståhl och mig att komma överens om jakttider. Precis som interpellanten värnar jag en kunskapsbaserad, lokalt förankrad viltförvaltning där de som berörs ges möjlighet till inflytande. Regeringens och min utgångspunkt är att den operativa viltförvaltningen ska vara decentraliserad.

Tidigare fanns i Svenska Jägareförbundets regi en jakttidsberedning med företrädare för jägare och naturvårdsintresserade organisationer. Den beredningen lämnade ett förslag till Naturvårdsverket om ändrade jakttider, och efter remissförfarandet lämnade verket över ett förslag till regeringen. Den hanteringen av jakttiderna lades ned år 2000 på förbundets eget initiativ. Eftersom det är regeringen som fattar beslut om jakttider innebär det att regeringen därefter årligen fick ett antal enskilda ärenden med yrkanden om ändring av gällande jakttider.

Jakttider är ett centralt verktyg för viltförvaltningen. En regelbunden översyn är en förutsättning för en adaptiv viltförvaltning. För att följa de jaktbara arternas utveckling och effektivisera handläggningen gav den dåvarande regeringen Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram ett system för hantering av jakttider.

Det system som Naturvårdsverket presenterade utgör grunden för den jakttidsprocess vi har nu. Grundläggande är att hanteringen ska vara adaptiv, transparent och tydlig. Vi har ett system där jakttiderna ses över med jämna mellanrum – helt enkelt ett system med mer ordning än det som gällde innan det infördes. Dessutom togs det emot väl och var efterfrågat av Svenska Jägareförbundet.

När det gäller de ytterligare frågorna har vi ännu inte fått förslaget från Naturvårdsverket, och jag vet inte hur det kommer att se ut. Verket har haft en remissrunda, och jag vet inte vad man har ändrat utifrån det som gick ut på remiss. Men vi kommer inte att dra benen efter oss här. Om vi ser att vi har ett förslag som vi kan acceptera och som det finns stöd för kommer vi såklart att agera, men det är lite tidigt att säga exakt datum för beslut om jakttiderna.

Anf. 18 TOMAS KRONSTÅHL (S):

Fru talman! Jag är också ganska övertygad om det. Jag vill skicka med några saker som jag har läst i Naturvårdsverkets förslag och som jag tycker är väldigt uppseendeväckande.

Låt mig ge ett exempel, fru talman. Älgen är ett viktigt vilt, och den är en självklar del av Sveriges natur och jaktkultur och även av landsbygden. För många människor är den själva symbolen för det svenska skogslandskapet. Därför tycker jag att älgförvaltningen måste präglas av ansvar, långsiktighet och försiktighet.

Naturvårdsverket föreslår nu att man ska öka jakttider och annat. Det förs fram förslag om att utöka jakttiden för vuxna älgar och möjliggöra

skydds jakt på älgkalv på enskilds initiativ under ytterligare en och en halv månad, från den 1 mars till den 15 april. Det förslaget ingår i Naturvårdsverkets pågående översyn.

Det här sker samtidigt som älgen i flera år har varit föremål för en växande oro. Älgstammen har under lång tid minskat i stora delar av landet. Den har även blivit rödlistad just på grund av den negativa utvecklingen, även om det inte ser exakt likadant ut i hela landet, för det gör det inte. Men bilden på många håll är trots allt densamma: Det är färre älgar, det är färre observationer, det är svagare kalvproduktion och det finns en ökad oro för hela stammens framtid, framför allt i södra Sverige.

I praktiken innebär detta att älgen redan är pressad i stora delar av Sverige. I ett sådant läge borde utgångspunkten för Naturvårdsverket självklart vara att visa stor återhållsamhet. I stället riskerar staten nu att öppna för ytterligare jakttryck på både vuxna djur och kalvar. Det är svårt, fru talman, att förstå logiken i detta.

Om en art visar tecken på långsiktig tillbakagång borde det självklara vara att stärka förvaltningens försiktighetsprincip, inte att luckra upp den. Att samtidigt förlänga jakten på vuxna älgar och öppna för skydds jakt på älgkalv långt efter ordinarie jaktperiod skickar helt fel signaler. Det riskerar att försvaga stammen ytterligare i områden där den redan är nere på nivåer som väcker stark oro bland både jägare och markägare.

Sedan finns också en tydlig jaktetisk dimension i detta. Att jaga vuxna älgar längre in på senvintern innebär jakt under en period då djuren är som mest utsatta efter en lång vinter med begränsad fodertillgång och ansträngd energibalans. Än mer obegripligt blir det att därefter tillåta skydds jakt på älgkalv på eget initiativ under mars och halva april. Om detta skulle genomföras, fru talman, är älgskötselplanernas relevans och mening helt satta ur spel. Det är viktigt att ministern tar med sig detta i sitt fortsatta arbete.

Det är heller inte rimligt att älgförvaltningen i allt högre grad formas utifrån det ensidiga fokus på betesskador där lösningen gång på gång är att skjuta fler älgar. En hållbar förvaltning måste väga samman skogsbrukets behov, jaktens legitimitet, biologisk mångfald, jaktetik och älgstammens långsiktiga överlevnad.

Med anledning av detta vill jag fråga landsbygdsministern: Är ministern beredd att verka för att förslaget om utökad jakttid på vuxna älgar inte genomförs, mot bakgrund av att älgstammen i stora delar av landet redan är pressad? Är ministern beredd att verka för att förslaget om skydds jakt på älgkalv på enskilds initiativ från och med den 1 mars till den 15 april aldrig genomförs?

(Applåder)

Anf. 19 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Jag kommer inte att delta i det här potentatmålandet på väggarna innan vi har ett förslag. Jag är något mer begränsad i att tycka saker innan vi har gjort vår beredning i Regeringskansliet. Vi kommer framåt. Jag har som sagt ännu inte fått något förslag från Naturvårdsverket, men när vi får det ska vi absolut sätta tänderna i det så snabbt som möjligt så att det landar så bra som möjligt.

Regeringen har tidigare tydligt deklarerat att vi vill ha en stark och livskraftig älgstam i Sverige. Älgen är i det närmaste att betrakta som ett nationalvilt för oss. Situationen för den svenska älgstammen har varit ut-

manande under lång tid, inte minst på grund av fodertillgången och ett stundom för högt jakttryck. Det är detta som har fått konsekvenser i listningen.

Det är ingen önskad utveckling, och detta har jag varit tydlig med tidigare. Jag kan som sagt inte gå in på enskilda delar av ett förslag som ännu inte har kommit till regeringen. Vi vet inte vilka förändringar som görs efter det remissförfarande som nu har varit, och då är det svårt för mig att gå in i detalj på det. Men vi kommer att följa arbetet noga, och vi kommer att göra en grundlig utvärdering när vi väl får förslaget.

Anf. 20 TOMAS KRONSTÅHL (S):

Fru talman! Jag vill göra ännu ett medskick till regeringen och minister Kullgren i detta ärende.

Vid förra genomförandet fanns det önskemål om att ha en gemensam bockjaktstart i hela landet den 1 maj. Det här är ett mycket impopulärt beslut i södra Sverige. Där anser man att det gott och väl räcker att ha den 16 augusti som startdatum för bockjakten.

Vad det handlar om är att rådjursförvaltningen inte bara kan handla om antalet djur utan också måste handla om stammens kvalitet, åldersstruktur, reproduktionsförmåga och långsiktiga hållbarhet. Just därför är det problematiskt att starta jakten på råbock vid en tid på året då djuren fortfarande befinner sig i en väldigt känslig fas av sin biologiska cykel. I södra Sverige har våren kommit långt redan i början av maj, och revirhävandet har inletts. Djuren är inne i en period då de etablerar beteenden och strukturer som har betydelse för brunsten och den fortsatta reproduktionen. Om man öppnar upp för jakt på bock så tidigt innebär det en påtaglig risk att man slår mot de individer som bidrar till stammens kvalitet, inte minst äldre och mer välutvecklade bockar.

Det är också viktigt att säga som det är: Om målet för Naturvårdsverket, eller för staten, är att minska rådjurstätheten i vissa områden är det inte rimligt om utgångspunkten är att man ska skjuta fler bockar. Då handlar det ju i stället om att skjuta fler kid och getter för att komma åt stammen.

Jag önskar, fru talman, att ministern tar med sig även det här önskemålet i det fortsatta regeringsarbetet.

Anf. 21 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Jag tackar Tomas Kronståhl för en bra dialog om jakttiderna. Tyvärr är vi i en del av processen där jag inte kan säga så mycket. Det beror som sagt på att vi inte har fått det slutgiltiga förslaget från verket.

Som en del av de inledande frågeställningarna handlar om är det oerhört centralt att man har en god och bred dialog med berörda organisationer. Remissförfarandet är en viktig del av den dialogen. Där kan synpunkter lämnas till myndigheten, som har möjlighet att beakta dem innan den lämnar över förslaget till regeringen.

Återigen: Vi har inte fått förslaget, men jag ser fram emot att sätta tänderna i det när det väl kommer. Tack för en god debatt!

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2025/26:99
27 mars

*Svar på
interpellationer*

§ 8 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Framställning

2025/26:RS5 Den parlamentariska processen med ledamoten i fokus

Motioner

med anledning av prop. 2025/26:160 Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

2025/26:3961 av Birger Lahti m.fl. (V)

2025/26:3971 av Fredrik Olovsson m.fl. (S)

2025/26:3979 av Rickard Nordin m.fl. (C)

2025/26:3984 av Katarina Luhr m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2025/26:171 En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar

2025/26:3960 av Birger Lahti m.fl. (V)

2025/26:3972 av Fredrik Olovsson m.fl. (S)

2025/26:3977 av Anders Ådahl m.fl. (C)

2025/26:3985 av Katarina Luhr m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2025/26:172 Effektiv och säker byggprocess

2025/26:3975 av Joakim Järrebring m.fl. (S)

med anledning av skr. 2025/26:137 Riksrevisionens rapport om förvar i migrationsprocessen

2025/26:3968 av Ida Karkiainen m.fl. (S)

2025/26:3976 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)

2025/26:3983 av Annika Hirvonen m.fl. (MP)

med anledning av skr. 2025/26:166 Riksrevisionens rapport om utbildning på vetenskaplig grund

2025/26:3970 av Anders Ygeman m.fl. (S)

2025/26:3978 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)

§ 9 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 26 mars

2025/26:411 Höjningen och indexeringen av assistansersättningen

av *Nadja Awad* (V)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2025/26:412 Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar

av *Nadja Awad* (V)

till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)

2025/26:413 En ny förköpslag för bättre bostäder i landet

av *Adrian Magnusson* (S)

till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)

2025/26:414 Nationell plan för nya datacenter

av *Isak From* (S)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:415 Statligt säkerställande av bra vård och patientsäkerhet

av *Robert Olesen* (S)

till sjukvårdsminister Elisabet Lann (KD)

2025/26:416 Funktionsrätt Sveriges granskning

av *Nadja Awad* (V)

till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall (M)

2025/26:417 Södra stambanan och dubbelspår Alvesta–Växjö

av *Robert Olesen* (S)

till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)

2025/26:418 Riksväg 62

av *Mikael Dahlqvist* (S)

till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)

2025/26:419 Motorvägsbron i Södertälje

av *Ingela Nylund Watz* (S)

till försvarsminister Pål Jonson (M)

Prot. 2025/26:99

27 mars

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 26 mars

2025/26:651 Statsministerns pressekreterare

av *Laila Naraghi* (S)

till statsminister Ulf Kristersson (M)

2025/26:652 Den forskande läkemedelsindustrin

av *Christian Lindefjärd* (SD)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:653 Höjning av barnbidraget och bostadsbidraget

av *Anna Wallentheim* (S)

till äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje (M)

2025/26:654 Transportmålen till 2030

av *Stina Larsson* (C)

till arbetsmarknadsminister och vikarierande klimat- och miljöminister

Johan Britz (L)

2025/26:655 Utebliven tillsättning av ambassadör mot människohandel

av *Linnéa Wickman* (S)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergård (M)

2025/26:656 Stressrelaterad ohälsa hos primärvårdens medarbetare

av *Sanna Backeskog* (S)

till sjukvårdsminister Elisabet Lann (KD)

2025/26:657 Svensk cirkus fortlevnad

av *Kristoffer Lindberg* (S)

till migrationsminister Johan Forssell (M)

Sammanträdet leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

JUDIT FARAGO GONTIER

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om faktapromemoria	1
§ 3 Anmälan om granskningsrapport	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 5 Svar på interpellation 2025/26:392 om ett reformerat utjämningsystem för att stärka välfärden i Sverige	2
Anf. 1 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	2
Anf. 2 EVA LINDH (S)	2
Anf. 3 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	3
Anf. 4 EVA LINDH (S)	4
Anf. 5 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	5
Anf. 6 EVA LINDH (S)	6
Anf. 7 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	7
§ 6 Svar på interpellation 2025/26:387 om jakt och fiske på statlig mark.....	7
Anf. 8 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	7
Anf. 9 ELSA WIDDING (-).....	8
Anf. 10 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	9
Anf. 11 ELSA WIDDING (-).....	10
Anf. 12 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	11
Anf. 13 ELSA WIDDING (-).....	12
Anf. 14 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	12
§ 7 Svar på interpellation 2025/26:397 om hanteringen av jakttidsprocessen.....	13
Anf. 15 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	13
Anf. 16 TOMAS KRONSTÅHL (S).....	14
Anf. 17 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	15
Anf. 18 TOMAS KRONSTÅHL (S).....	15
Anf. 19 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	16
Anf. 20 TOMAS KRONSTÅHL (S).....	17
Anf. 21 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	17
§ 8 Bordläggning.....	18
§ 9 Anmälan om interpellationer.....	18
§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	19
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 10.02.....	20